

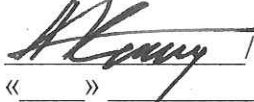
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

МАГІСТР
(освітній ступінь)

Кафедра інформаційних технологій в архітектурі

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан архітектурного факультету

 /В. О. Кашенко /
« ___ » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Методологія проектування: філософсько-інформаційна складова
(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
191	Архітектура та містобудування
	ОНП «Архітектура будівель і споруд»

Розробники:

Яблонська Г.Д., к. арх., професор

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційних технологій в архітектурі

протокол № 10 від « 22 » квітня 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

/ В.В. Товбич /

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності

протокол № 5 від «25» квітня 2022 року

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни:

полягає формуванні уявлень про методологію проектування, про підходи та методи наукового дослідження та філософські засади формування архітектури, що є базою при створенні архітектурно-містобудівних об'єктів найрізноманітніших за призначенням та складністю.

Завданням є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- надати уявлення про основи теорії наукових досліджень та ознайомити з загальнонауковими методами досліджень;
- показати и допомогти студентам зрозуміти суть застосування наукових методів при створенні концепцій архітектурних об'єктів;
- ознайомлення з методами системного аналізу, з методами моделювання систем та методами їх дослідження;
- зрозуміти логіку формоутворення, надати уявлення про закономірності генезису архітектурної форми та простору;
- ознайомити з філософськими концепціями архітекторів

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<http://org2.knuba.edu.ua>).

Компетенції та програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування
Загальні компетентності та програмні результати	
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК04	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК07	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Фахові компетентності та програмні результати	
ФК01	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах.
ФК06	Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.
ФК10	Здатність генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні рішення у сфері архітектури та містобудування.
Програмні результати навчання	
РН01	Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень
РН02	Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур
РН04	Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади

	проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.
PH10	Обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері архітектури та містобудування державною та іноземною мовами усно і письмово.
PH11	Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики.
PH15	Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.
PH17	Планувати і виконувати наукові дослідження в сфері архітектури та містобудування.

Програма дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні основи архітектурного проектування

Лекція 1. Наукове мислення в архітектурі. Основні поняття.

Тема 1. Основні принципи та методи наукового мислення

Тема 2. Основні загальнонаукові поняття та терміни

Лекція 2. Основні загальнонаукові методи дослідження

Тема 1. Загальнонаукові методи дослідження

Тема 2. Емпіричні методи дослідження

Тема 3. Теоретичні методи дослідження

Лекція 3 Застосування методів наукового дослідження в архітектурі

Тема 1. Практика застосування загальнонаукових методів дослідження в архітектурі

Тема 2. Практика застосування теоретичних методів в архітектурі

Тема 3. Практика застосування емпіричних методів в архітектурі

Лекція 4 Визначення та формулювання задач наукових досліджень в архітектурі

Тема 1. Методика проектування. Основні положення і поняття

Тема 2. Методи проектування. Основні положення і поняття

Тема 3. Прийоми проектування. Основні положення і поняття

Лекція 5 Сутність і принципи науково-теоретичних архітектурних досліджень

Тема 1. Системний і комплексний підхід в архітектурних дослідженнях

Тема 2. Моделювання. Вимоги до моделей. Види моделей

Тема 3. Вибір оптимального вирішення архітектурної проблеми.

Тема 4. Формулювання загальної цілі архітектурного дослідження та шляхів її досягнення.

Змістовий модуль 2. Філософсько-інформаційна складова архітектури

Лекція 6. Сучасна світоглядна парадигма і архітектура

Тема 1. Основні філософські питання сучасності

Тема 2. Інформаційне суспільство та система цінностей людини

Тема 3. Критерії системного мислення в архітектурі

Лекція 7. Системно-синергетична парадигма

Тема 1. Поняття «парадигма», мислення», підхід», «метод». Томас Кун, «Структура наукових досліджень».

Тема 2. Системно-синергетична парадигма в архітектурі

Тема 3. Когнітивно-комунікативні стратегії сучасного наукового пізнання. Ілля Пригожин, «Порядок з хаосу», «Філософія нестабільності»

Лекція 8. Філософські теорії і архітектурна діяльність

Тема 1. Філософія архітектури.

Тема 2. Семіотика, гештальт-психологія, структуралізм, феноменологія в архітектурі.

Тема 3. Філософські засади творчого методу архітектора.

Лекція 9. Нова парадигма в архітектурі

Тема 1. Авторські стилі в сучасній архітектурі.

Тема 2. Чарльз Дженкс, «Нова парадигма в архітектурі».

Тема 3. Ідеї, маніфести та теорії сучасних архітекторів.

Лекція 10. Значення світогляду у виникненні архітектурного стилю

Тема 1. Мова архітектури, як знаково-символічний сенс архітектурної форми

Тема 2. Архітектурна семіотика. Юрій Лотман «Архітектура в контексті культури»

Тема 3. Архітектурні стилі, як рівноправні та різнохарактерні художні мови.

Еволюційне древо сучасної архітектури за Чарльзом Дженксом.

Лекція 11. Формування та розвиток архітектурного стилю.

Тема 1. Створення архітектурного стилю як універсальної системи

Тема 2. Формування готичного стилю. Готичний собор як образ світу.

Тема 3. Формування паладіанського стилю. Андреа Палладіо, «Чотири книги про архітектуру»,

Лекція 12. Концепція простору та часу в архітектурі

Тема 1. Поняття «простір» в філософії, фізиці, архітектурі.

Тема 2. Концепція простору і часу в архітектурі

Тема 3. «Junkspace» Рема Кулхаса.

Лекція 13. Феномен сучасної японської архітектури

Тема 1. Концепція простору в японській архітектурі.

Тема 2. Поняття «порожнечі», «ма», «оку», «філософія сірого».

Тема 3. Ідеї та методи японських архітекторів.

Лекція 14. Структуралізм в архітектурі

Тема 1. Структуралізм як філософська течія

Тема 2. Загальні теоретичні положення архітектурного структуралізму

Тема 3. Ідеї та методи структуралізму в творчості архітекторів

Лекція 15. Феноменологія в архітектурі

Тема 1. Основні засади феноменології, як філософської течії.

Тема 2. Загальні теоретичні положення архітектурної феноменології

Тема 3. Ідеї та методи феноменології в творчості архітекторів

Практичні заняття

Практичне заняття 1. Практика застосування теоретичних і емпіричних методів дослідження в архітектурних дослідженнях.

Практичне заняття 2. Філософські основи японської архітектури.

Практичне заняття 3. Теорія структуралізму і архітектура.

Практичне заняття 4. Теоретики архітектурної феноменології.

Індивідуальне завдання

Реферат «Філософські, теоретичні та методологічні основи в творчості сучасних архітекторів».

1. Бібліографічні дані про архітектора (список надається).
2. Визначення філософських основ в творчості архітектора.
3. Визначення архітектурно-теоретичних основ творчості архітектора.
4. Визначення методів та прийомів, стильових особливостей в творчості архітектора.
5. Висновки.
6. Список використаних інформаційних джерел

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі

повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опанування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачем на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачі можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання

може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проекту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання		Інд. робота	Екзамен	Сума балів
Змістові модулі				
1	2			
20	20	30	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання

		норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

1. “Архітектура будівель і споруд” / : Укладачі: О.В. Заїка, Ю.В. Хараборська, Г.І. Дорохіна. – К.: КНУБА, 2012. – 24 с.
2. Лаврик Г. І. Основи системного аналізу в архітектурних дослідженнях і проектуванні: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / Київський національний ун-т будівництва і архітектури; Українська академія архітектури. — К., 2002. — 140с. рис.
3. Естетика: навчальний посібник для педагогів /Андрущенко Т.І., Покотило К.М., Шарипін А.В. та ін./ – К., 2014
4. Філософія науки, техніки та архітектури: постмодерний проект. Колективна монографія / за ред.Рижко В.А... -К.: КНУБА, 2002
5. Лакуша Н.М., Пугачова Т.В. Проблеми сьогодення в сучасній філософії. Посібник для студентів. – К., 2017
6. Коваленко І. І. Вступ до системного аналізу: навчальний посібник / І. І. Коваленко, П. І. Бідюк, О. П. Гожий. – Миколаїв: МДГУ ім. Петра Могили, 2004. – 148 с.
7. Тімохін В. О. Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування. – К.: КНУБіА, 2008. – 629 с., 158 іл.

8. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття. Пер. з фр., післямова та прим. О. Йосипенко, С. Йосипенко. — Київ.: Український Центр духовної культури, 2001. — 552 с
9. Леві-Строс К. Структурна антропологія. Пер. з французької Зоя Борисюк. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 1997. — 387 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб сайт Державної науково-технічної бібліотеки України (ДНТБ України) <https://dntb.gov.ua/>
2. Комплексний інформаційно-бібліографічний сервіс Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського irbis-nbuv.gov.ua/
3. Офіційний веб сайт бібліотека КНУБА <http://library.knuba.edu.ua/>

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни:

полягає формуванні уявлень про методологію проектування, про підходи та методи наукового дослідження та філософські засади формування архітектури, що є базою при створенні архітектурно-містобудівних об'єктів найрізноманітніших за призначенням та складністю.

Завданням є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- надати уявлення про основи теорії наукових досліджень та ознайомити з загальнонауковими методами досліджень;
- показати и допомогти студентам зрозуміти суть застосування наукових методів при створенні концепцій архітектурних об'єктів;
- ознайомлення з методами системного аналізу, з методами моделювання систем та методами їх дослідження;
- зрозуміти логіку формоутворення, надати уявлення про закономірності генезису архітектурної форми та простору;
- ознайомити з філософськими концепціями архітекторів

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<http://org2.knuba.edu.ua>).

Компетенції та програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування
Загальні компетентності та програмні результати	
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК04	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК07	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Фахові компетентності та програмні результати	
ФК01	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах.
ФК06	Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.
ФК10	Здатність генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні рішення у сфері архітектури та містобудування.
Програмні результати навчання	
РН01	Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень
РН02	Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур
РН04	Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади

	проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.
PH10	Обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері архітектури та містобудування державною та іноземною мовами усно і письмово.
PH11	Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики.
PH15	Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.
PH17	Планувати і виконувати наукові дослідження в сфері архітектури та містобудування.

Програма дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні основи архітектурного проектування

Лекція 1. Наукове мислення в архітектурі. Основні поняття.

Тема 1. Основні принципи та методи наукового мислення

Тема 2. Основні загальнонаукові поняття та терміни

Лекція 2. Основні загальнонаукові методи дослідження

Тема 1. Загальнонаукові методи дослідження

Тема 2. Емпіричні методи дослідження

Тема 3. Теоретичні методи дослідження

Лекція 3 Застосування методів наукового дослідження в архітектурі

Тема 1. Практика застосування загальнонаукових методів дослідження в архітектурі

Тема 2. Практика застосування теоретичних методів в архітектурі

Тема 3. Практика застосування емпіричних методів в архітектурі

Лекція 4 Визначення та формулювання задач наукових досліджень в архітектурі

Тема 1. Методика проектування. Основні положення і поняття

Тема 2. Методи проектування. Основні положення і поняття

Тема 3. Прийоми проектування. Основні положення і поняття

Лекція 5 Сутність і принципи науково-теоретичних архітектурних досліджень

Тема 1. Системний і комплексний підхід в архітектурних дослідженнях

Тема 2. Моделювання. Вимоги до моделей. Види моделей

Тема 3. Вибір оптимального вирішення архітектурної проблеми.

Тема 4. Формулювання загальної цілі архітектурного дослідження та шляхів її досягнення.

Змістовий модуль 2. Філософсько-інформаційна складова архітектури

Лекція 6. Сучасна світоглядна парадигма і архітектура

Тема 1. Основні філософські питання сучасності

Тема 2. Інформаційне суспільство та система цінностей людини

Тема 3. Критерії системного мислення в архітектурі

Лекція 7. Системно-синергетична парадигма

Тема 1. Поняття «парадигма», мислення», підхід», «метод». Томас Кун, «Структура наукових досліджень».

Тема 2. Системно-синергетична парадигма в архітектурі

Тема 3. Когнітивно-комунікативні стратегії сучасного наукового пізнання. Ілля Пригожин, «Порядок з хаосу», «Філософія нестабільності»

Лекція 8. Філософські теорії і архітектурна діяльність

Тема 1. Філософія архітектури.

Тема 2. Семіотика, гештальт-психологія, структуралізм, феноменологія в архітектурі.

Тема 3. Філософські засади творчого методу архітектора.

Лекція 9. Нова парадигма в архітектурі

Тема 1. Авторські стилі в сучасній архітектурі.

Тема 2. Чарльз Дженкс, «Нова парадигма в архітектурі».

Тема 3. Ідеї, маніфести та теорії сучасних архітекторів.

Лекція 10. Значення світогляду у виникненні архітектурного стилю

Тема 1. Мова архітектури, як знаково-символічний сенс архітектурної форми

Тема 2. Архітектурна семіотика. Юрій Лотман «Архітектура в контексті культури»

Тема 3. Архітектурні стилі, як рівноправні та різнохарактерні художні мови.

Еволюційне древо сучасної архітектури за Чарльзом Дженксом.

Лекція 11. Формування та розвиток архітектурного стилю.

Тема 1. Створення архітектурного стилю як універсальної системи

Тема 2. Формування готичного стилю. Готичний собор як образ світу.

Тема 3. Формування паладіанського стилю. Андреа Палладіо, «Чотири книги про архітектуру»,

Лекція 12. Концепція простору та часу в архітектурі

Тема 1. Поняття «простір» в філософії, фізиці, архітектурі.

Тема 2. Концепція простору і часу в архітектурі

Тема 3. «Junkspace» Рема Кулхаса.

Лекція 13. Феномен сучасної японської архітектури

Тема 1. Концепція простору в японській архітектурі.

Тема 2. Поняття «порожнечі», «ма», «оку», «філософія сірого».

Тема 3. Ідеї та методи японських архітекторів.

Лекція 14. Структуралізм в архітектурі

Тема 1. Структуралізм як філософська течія

Тема 2. Загальні теоретичні положення архітектурного структуралізму

Тема 3. Ідеї та методи структуралізму в творчості архітекторів

Лекція 15. Феноменологія в архітектурі

Тема 1. Основні засади феноменології, як філософської течії.

Тема 2. Загальні теоретичні положення архітектурної феноменології

Тема 3. Ідеї та методи феноменології в творчості архітекторів

Практичні заняття

Практичне заняття 1. Практика застосування теоретичних і емпіричних методів дослідження в архітектурних дослідженнях.

Практичне заняття 2. Філософські основи японської архітектури.

Практичне заняття 3. Теорія структуралізму і архітектура.

Практичне заняття 4. Теоретики архітектурної феноменології.

Індивідуальне завдання

Реферат «Філософські, теоретичні та методологічні основи в творчості сучасних архітекторів».

1. Бібліографічні дані про архітектора (список надається).
2. Визначення філософських основ в творчості архітектора.
3. Визначення архітектурно-теоретичних основ творчості архітектора.
4. Визначення методів та прийомів, стильових особливостей в творчості архітектора.
5. Висновки.
6. Список використаних інформаційних джерел

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі

повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опанування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачем на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачі можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання

може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проекту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання		Інд. робота	Екзамен	Сума балів
Змістові модулі				
1	2			
20	20	30	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання

		норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

1. “Архітектура будівель і споруд” / : Укладачі: О.В. Заїка, Ю.В. Хараборська, Г.І. Дорохіна. – К.: КНУБА, 2012. – 24 с.
2. Лаврик Г. І. Основи системного аналізу в архітектурних дослідженнях і проектуванні: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / Київський національний ун-т будівництва і архітектури; Українська академія архітектури. — К., 2002. — 140с. рис.
3. Естетика: навчальний посібник для педагогів /Андрущенко Т.І., Покотило К.М., Шарипін А.В. та ін./ – К., 2014
4. Філософія науки, техніки та архітектури: постмодерний проект. Колективна монографія / за ред.Рижко В.А... -К.: КНУБА, 2002
5. Лакуша Н.М., Пугачова Т.В. Проблеми сьогодення в сучасній філософії. Посібник для студентів. – К., 2017
6. Коваленко І. І. Вступ до системного аналізу: навчальний посібник / І. І. Коваленко, П. І. Бідюк, О. П. Гожий. – Миколаїв: МДГУ ім. Петра Могили, 2004. – 148 с.
7. Тімохін В. О. Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування. – К.: КНУБіА, 2008. – 629 с., 158 іл.

8. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття. Пер. з фр., післямова та прим. О. Йосипенко, С. Йосипенко. — Київ.: Український Центр духовної культури, 2001. — 552 с
9. Леві-Строс К. Структурна антропологія. Пер. з французької Зоя Борисюк. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 1997. — 387 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб сайт Державної науково-технічної бібліотеки України (ДНТБ України) <https://dntb.gov.ua/>
2. Комплексний інформаційно-бібліографічний сервіс Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського irbis-nbuv.gov.ua/
3. Офіційний веб сайт бібліотека КНУБА <http://library.knuba.edu.ua/>